

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Vilket lands domstol är behörig?

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till är dock redan färdig.

Swipe to change

engelska

Vilket lands domstol är behörig?

Italien

1 Ska jag väcka talan vid en allmän domstol eller vid en specialdomstol (t.ex. en arbetsdomstol)?

Vissa tvister måste handläggas av specialiserade domstolar; det gäller tvister på jordbruksområdet samt inom handels- och företagsrätt. De förstnämnda handhas av specialiserade jordbruksavdelningar, de två sistnämnda av företagsdomstolen. Ungdomsdomstolen och vattendomstolen är också specialiserade domstolar. I övriga fall är det de allmänna domstolarna som har behörighet i civilrättsmål. De kan dock följa särskilda förfaranden t.ex. i mål som gäller arbetsrätt eller hyresavtal.

2 Om målet är av sådan natur att det ska prövas av allmän domstol, hur kan jag veta vid vilken domstol talan ska väckas?

Vilken domstol som är behörig avgörs på grundval av territoriella kriterier (normalt forum för fysiska personer är domstolen på den ort där svaranden bor), tvisteföremålets värde (avgör om ärendet ska tas upp av fredsdomare eller av en allmän underrätt, *tribunale*) eller materiella kriterier (det finns typer av ärenden som alltid, oavsett tvisteföremålets värde, tas upp i vissa bestämda domstolar; exempelvis handhas talan om ogiltigförklaring av äktenskap av underrätt som kollegial domstol).

2.1 Gör det skillnad mellan lägre och högre instanser bland de allmänna domstolarna (t.ex. distriktsdomstolar som lägre domstolar och regionala domstolar som högre domstolar), och på vilken nivå ska mitt mål i så fall prövas?

Domstolarna är jämbördiga, men har olika behörighet. I första instans är det, beroende på tvisteföremålets värde, en fredsdomare eller en underrätt som har behörighet. Underrätterna har olika materiell behörighet som enmansdomstol respektive som kollegial domstol. Vid överklaganden är det normalt appellationsdomstolen som har behörighet. Det finns dock också ärenden som tas upp i appellationsdomstolen som första instans (där appellationsdomstolen har funktionell behörighet, t.ex. i ärenden gällande upphävande av skiljedom). Som regel är det alltså domstolen i första instans på den ort där svaranden bor som ska ta sig an ett fall.

2.2 Territoriell behörighet (är domstolen i stad A eller domstolen i stad B behörig i mitt fall)?

För att avgöra vilken domstol som har behörighet som första instans måste du ta reda på var svaranden har sin hemvist (domstolen på denna ort är normalt forum för fysiska personer), eller identifiera en annan domstol om det gäller någon viss typ av ärende, exempelvis gäller i fall som rör avtalsförpliktelser att domstolen på den ort där förpliktelserna uppstått är behörig.

För vissa typer av tvister finns det särskilda domstolar som har exklusiv behörighet i sådana ärenden. Konsumentärenden ska tas upp i konsumentdomstolen på den plats där konsumenten har sin hemvist, ärenden som rör sakrätt eller besittningsrätt i domstolen på den plats där fastigheten i fråga finns (*locus rei sitae*).

2.2.1 Huvudregeln om territoriell behörighet

När det gäller en fysisk person är behörig domstol normalt domstolen på den plats där svaranden har sin hemvist eller bostad, eller, om svarandens adress är okänd, där svaranden uppehåller sig. Om det saknas uppgifter om var svaranden har sin hemvist eller bostad och svaranden inte uppehåller sig i Italien eller om det är okänt var svaranden uppehåller sig är det domstolen på den plats där käranden bor som är behörig.

För juridiska personer är behörig domstol domstolen på den ort där den juridiska personen har sitt säte eller (om käranden väljer detta) på den ort där företaget har en anläggning och en representant som kan föra talan på företagets vägnar. Företag som inte är juridiska personer samt föreningar och kommittéer anses ha säte på den ort där de bedriver en fortlöpande verksamhet.

2.2.2 Undantag från huvudregeln

Domstolar med exklusiv behörighet utgör undantag från huvudregeln; exempelvis är behörig konsumentdomstol konsumentdomstolen på den ort där konsumenten har sin hemvist eller bostad.

2.2.2.1 När kan jag välja mellan domstolen i den ort där svaranden bor och någon annan domstol?

Ibland finns möjligheten att välja mellan den domstol som är behörig enligt huvudregeln och en alternativ domstol. När det gäller kravmål inom obligationsrätten finns exempelvis vid sidan av det normala forumet för fysiska respektive juridiska personer också möjligheten att frivilligt gå till en alternativ domstol. I ett sådant fall kan käranden alltså välja mellan att vända sig till den enligt huvudregeln behöriga domstolen eller till domstolen på den ort där den förpliktelse som ligger till grund för talan uppstod (förpliktelsen kan, men behöver inte, grunda sig på ett avtal) alternativt domstolen på den ort där förpliktelsen ska uppfyllas (artikel 20 i civilprocesslagen). De två valfria specialdomstolar som anges i artikel 20 i civilprocesslagen utgör valbara alternativ till den vanliga domstolen och i förhållande till varandra.

2.2.2.2 När måste jag välja en annan domstol än domstolen i den ort där svaranden bor?

När en domstol har exklusiv behörighet. Det gäller t.ex. ärenden som rör besittningsrätt eller sakrätt, där domstolen på den ort där fastigheten i fråga finns har exklusiv behörighet, eller konsumentärenden där det alltid är domstolen på den ort där konsumenten bor som är behörig.

2.2.2.3 Kan parterna själva utse en domstol som annars skulle vara obehörig?

Så länge ingen ovillkorlig behörighet (såsom exempelvis den ovillkorliga territoriella behörigheten i fastighetsärenden) föreskrivs kan parterna gemensamt välja en domstol (artikel 20 i civilprocesslagen).

3 Om målet är av sådan natur att det ska prövas av specialdomstol, hur kan jag veta vilken specialdomstol jag ska vända mig till?

Målets art avgör om det är allmän domstol eller en av specialdomstolarna som har behörighet. Allmän domstol är behörig när det gäller individuella rättigheter, medan specialdomstolarna är behöriga när det gäller legitima intressen i förhållande till offentliga myndigheter eller särskilda ämnesområden (förvaltning, ekonomisk kontroll, skatter).

Inom ramen för det allmänna domstolssystemet är det tvistens ämne som avgör om den ska tas upp av en specialiserad avdelning eller domstol. Tvister som rör företag handhas t.ex. av företagsdomstolen.

Relaterad länk

<http://www.giustizia.it/>

Relaterad bilaga

[Civilprocesslagen artikel 1–30 BIS](#) (125 Kb)

Senaste uppdatering: 24/09/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.